

Nr 21

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av priserna på fisk under budgetåret 1960/61 jämte i ämnet väckta motioner.

I en till riksdagen den 4 mars 1960 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 82, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning angående fortsatt giltighet av förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m.;

2) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur;

3) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.;

dels medgiva, att för tiden till och med den 30 juni 1961 reglering av priserna på fisk ävensom importen och exporten av fisk av vissa slag jämte vad därmed sammanhänger må anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i propositionen; och

dels bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1960/61 för lån i Sveriges kreditbank aktiebolag mot gängse ränta ställa garanti dels åt Sydkustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 2 000 000 kronor jämte ränta, dels åt Väst kustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 3 000 000 kronor jämte ränta.

I samband härmed har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen I: 321 av herr Nilsson, Yngve, och herr Arvidson likalydande med II: 403 av herr Nilsson i Bästekille m. fl., i vilka motioner yrkats, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala, dels att nya minimipriser på västkustens prisregleringsområde måtte bestämmas till 80 öre per kg för torsk I rensad med huvud, 70 öre per kg för torsk II rensad med huvud, 70 öre per kg för sill I och II samt 70 öre per kg för makrill, dels att nya minimipriser för syd- och ostkustens prisregleringsområde måtte bestämmas till 70 öre per kg för torsk I rensad med huvud, 65 öre per kg för torsk II rensad med huvud samt 80 öre per kg för sill I och II, dels att garantipriset för olika fiskslag höjes i motsvarande mån som minimipriset, samt II: 755 av herr Hedin m. fl., vari hemställts att riksdagen måtte uttala att prisregleringsmedel må användas av Centralnämnden för fiskpropaganda efter godkännande av jordbruksnämnden, varvid medel jämväl bör kunna utgå direkt ur prisregleringskassan för fisk.

Beträffande de skäl, som av motionärerna anförts till stöd för yrkandena, får utskottet hänvisa till motionerna II: 403 och II: 755.

Över motionerna I: 321 och II: 403 har utskottet inhämtat yttrande av statens jordbruksnämnd.

De propositionen bifogade författningsförslagen är av följande lydelse:

Förslag
till
Förordning
angående fortsatt giltighet av förordningen den 30 maj 1952 (nr 320)
om viss reglering av handeln med fisk, m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen den 30 maj 1952 om viss reglering av handeln med fisk, m. m.¹, vilken enligt förordning den 17 april 1959 (nr 108) gäller till och med den 30 juni 1960, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1961.

Förslag
till
Förordning
om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående
reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur

Härigenom förordnas, att förordningen den 5 juni 1953 angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur², vilken enligt förordning den 17 april 1959 (nr 109) gäller till och med den 30 juni 1960, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1961.

Förslag
till
Förordning
om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående
reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen den 5 juni 1953 angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.³, vilken enligt förordning den 17 april 1959 (nr 110) gäller till och med den 30 juni 1960, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1961.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 1 § SFS 1953: 373, beträffande 9 § SFS 1959: 108 och beträffande 12 § SFS 1956: 202.

² Senaste lydelse av 7 § och den vid förordningen fogade bilagan, se SFS 1959: 109.

³ Senaste lydelse av den vid förordningen fogade bilagan, se SFS 1959: 110.

I förevarande proposition lämnas å s. 5—7 en redogörelse för *innebörden av prisregleringen, varjämte fångst- och prisutvecklingen m. m. för fisket redovisas* å s. 7—13. För *jordbruksnämndens överläggningar med berörda parter och jordbruksnämndens förslag redogöres* å s. 13—18. Frågor rörande *utrikeshandeln med fisk redovisas* å s. 18—29. Vidare återfinnes i bilagor (1—6) till propositionen statistiska uppgifter rörande fiskerinäringen.

Departementschefen har anfört följande.

»Avkastningen av det svenska havsfisket har under de senaste åren successivt stigit. Enligt nu tillgängliga definitiva uppgifter utgjorde totalfångsten för år 1958 omkring 238 miljoner kilogram med ett värde av drygt 154 miljoner kronor. Denna avkastning var den högsta dittills noterade till såväl kvantitet som värde. Beträffande år 1959 beräknar statens jordbruksnämnd, att en ytterligare ökning av fångstmängden ägt rum till närmare 260 miljoner kilogram. Även värdemässigt beräknas 1959 års havsfiske ha givit det största utbytet hittills och torde kunna uppskattas till drygt 163 miljoner kronor. Samtidigt har antalet fiskare fortsatt att minska och en övergång till större båtar skett.

Anmärkningsvärd är den under år 1959 fortsatta, synnerligen starka ökningen av västkustfiskarnas direktlandningar av fisk, främst sill, i utlandet. Dessa har under de båda senaste åren mer än fördubblats och motsvarade år 1959 drygt 40 procent av västkustfiskarnas sammanlagda fångster. Fångsterna av torsk och kolja har minskat, samtidigt som sillfisket utvisat rekordfångster. På sydkusten däremot har fångsterna av sill och därmed totalfångsterna minskat. För strömming redovisas en mindre fångstökning år 1959.

Priserna till fiskare har under det sistlidna året för sill legat lägre och för övriga fiskslag i allmänhet i nivå med eller högre än under år 1958. I fråga om priserna på fiskets förnödenheter har endast obetydliga förändringar skett.

Exporten av fisk och fiskprodukter uppvisar för år 1959 såväl kvantitets- som värdemässigt högre siffror än någonsin tidigare. Kvantitativt sett var exporten inklusive direktlandningar i utrikes hamnar sistlidna år omkring tre gånger så stor som under åren närmast före det andra världskriget och motsvarade i det närmaste hälften av havsfiskets totala avkastning. Till följd av en minskning av införseln av bland annat fryst fiskfilé, helgeflundra, makrill och skarpsill har importen av fisk och fiskprodukter under år 1959 till såväl kvantitet som värde minskat jämfört med närmast föregående år.

Konsumtionen inom landet av fisk och fiskprodukter under sistlidna kalenderår har enligt jordbruksnämndens uppskattningar varit obetydligt större än under år 1958. Ökningen hänför sig till importerad färsk och fryst fisk. De frysta filéernas andel i den totala konsumtionen av färsk och fryst fisk har enligt nämndens beräkningar stigit från 23 procent år 1958 till 25 procent år 1959.

Såsom förut anförts har 1954 års fiskeriutredning — under åberopande av innehållet i den nyligen uppgjorda konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen — anmält, att förutsättningar numera syntes saknas för utredningen att slutföra arbetet med utformningen av prisregleringssystemet på fiskets område och därmed sammanhängande frågor. Genom beslut den 19 februari 1960 har utredningen befriats från sitt uppdrag i sagda hänseenden. Samtidigt har Kungl. Maj:t uppdragit åt jordbruksnämnden att — i anslutning till den i artikel 28 förenämnda konvention omförmälda undersökningen av förhållandena i fråga om handeln med vissa slag av fisk och andra marina produkter inom Europeiska frihandelssammanslutningen — under samråd med representanter för fiskerinäringen och andra därav berörda utreda frågan om utformningen av prisregleringssystemet på fiskets område och därmed sammanhängande spörsmål samt att till Kungl. Maj:t inkomma med därav föranledda förslag. Den i nyssnämnda artikel 28 angivna undersökningen skall påbörjas före den 1 januari 1961 och vara avslutad före den 1 januari 1962.

Behov av fortsatt prisstöd för fiskarna föreligger, såsom jordbruksnämnden framhållit, såvitt nu kan bedömas även för nästa budgetår. *P r i s r e g l e r i n g s v e r k s a m h e t e n* torde därför böra bibehållas också under budgetåret 1960/61. I avbidan på resultatet av jordbruksnämndens nyssnämnda utredning torde prisregleringen därvid böra handhas i huvudsak på samma sätt som hittills, d. v. s. i stort sett i enlighet med de uttalanden i ämnet, som gjorts av föredragande departementschefen i propositionen 1951: 81.

Prisregleringen är för närvarande grundad på förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m. Giltighetstiden för denna utgår den 30 juni 1960. I avvaktan på resultatet av jordbruksnämndens utredning bör förordningen förlängas och erhålla fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1961.

Av den redogörelse, som jordbruksnämnden lämnat rörande *k o s t n a d e r n a* för upprätthållandet av prisregleringen, framgår att utbetalningarna av pristilllägg och prisutjämningsmedel för år 1959 — liksom för åren 1951—1958 — rätt avsevärt understiger summan av de under året influtna reglerings- och införselavgifterna. Behållningen av prisreglerings- och införselavgiftsmedel uppgick den 1 januari 1960 till 17,1 miljoner kronor mot 14,7 miljoner kronor vid ingången av år 1959.

I anslutning till vad jag nyss anfört, torde prisregleringen även under budgetåret 1960/61 i princip böra bedrivas så, att medelsbehovet för att upprätthålla den i huvudsak kan täckas av till prisregleringskassan inflytande medel. I avbidan på jordbruksnämndens omförmälda utredning synes mig vidare prisregleringsavgifter även under nästa budgetår böra kunna uttagas i den omfattning, som förekommit under de senare åren.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör enligt min mening inte heller under nästa budgetår hinder möta att — under särskilda förhållanden och på de villkor, som fastställs av Kungl. Maj:t —

använda behållningen i prisregleringskassan för lån till prisregleringsföreningarna på fiskets område för tillfällig finansiering av kreditförsäljningar på export. Jag tillstyrker vidare jordbruksnämndens förslag, att prisregleringsföreningarna skall få disponera de krediter, för vilka staten ställt garanti, till deras fulla belopp jämväl under budgetåret 1960/61.

Vad jordbruksnämnden anfört rörande skyddet för avsättningen inom landet av fladens sill föranleder ej någon erinran från min sida.

Regleringen av importen och exporten av fisk m. m. sker för närvarande med stöd av bland annat förordningarna den 5 juni 1953 angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur (nr 372) samt angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. (nr 374). Båda förordningarnas giltighetstid utgår den 30 juni 1960.

Även för nästa budgetår torde, såsom jordbruksnämnden föreslagit, *importregleringen* böra anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som nämnden ägt tillämpa under innevarande budgetår. Därvid bör dock i enlighet med nämndens förslag få företagas de jämkningar, som kan bli erforderliga på grund av bestämmelserna i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen eller av åtaganden inom andra internationella organisationer. I avbidan på resultatet av jordbruksnämndens förut nämnda utredning torde sålunda giltighetstiden för införsel förordningen (1953:372) böra förlängas för tiden till och med den 30 juni 1961.

Med utgångspunkt från jordbruksnämndens beräkning av de medel, som genom uttagande av *införselavgifter* å frysta och färska filéer av gråsej, kolja, kungsfisk, torsk och vitling kan komma att inflyta under budgetåret 1960/61, torde inkomsterna av införselavgifter för närvarande kunna uppskattas till ett belopp av omkring 1,25 miljoner kronor. Jag kan ansluta mig till nämndens förslag, att de för budgetåret 1960/61 inflytande införselavgiftsmedlen disponeras på i huvudsak samma sätt som prisregleringsavgifterna och sålunda i första hand användes för att täcka de löpande utgifterna för prisregleringens upprätthållande.

Vad jordbruksnämnden anfört i fråga om vissa verkningar av konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen föranleder i detta sammanhang inte något uttalande från min sida. Jag förutsätter emellertid i likhet med nämnden, att inom ramen av föreliggande be- myndiganden skall under nästa budgetår kunna företagas — förutom de justeringar av införselavgifterna för tidigare omförmälda slag av fiskfiléer, som har samband med Sveriges anslutning till nyssnämnda konvention — även sådana justeringar, som med hänsyn till marknadsläget kan bedömas lämpliga.

I propositionen 1959:65 underströk jag — utan erinran från riksdagens sida — önskvärdheten av att en ytterligare centralisering vid export av fisk till länder med centraliserad import kunde företagas och

att en närmare samverkan mellan de olika exportintressenterna på denna väg skulle komma till stånd. I detta syfte har under det sistlidna året överläggningar ägt rum mellan de av fiskexporten berörda intressenterna. Överläggningarna har resulterat i att under slutet av år 1959 en preliminär överenskommelse träffats om närmare samverkan mellan de olika exportintressenterna vid fiskexport till länder med centraliserad import. De berörda exportintressenterna utgöres av Ostkustfisk, centralförening u. p. a., Sydsvensk exportfisk, förening u. p. a., Västkustfisk, förening u. p. a., en under bildande varande förening av konservfabrikanter, benämnd Fiskkonserverfabrikernas förening, ekonomisk förening, Exportutskottet för färsk och fryst fisk samt Exportutskottet för svensk saltsill. Enligt överenskommelsen skall all export av saltvattensfisk — såväl färsk och fryst som beredd vara, däribland även konserver — till sådana marknader, som jordbruksnämnden förklarar skola omfattas av centraliseringen, förberedas och genomföras genom dels ett affärsutskott för svensk exportfisk, dels en permanent förhandlingsdelegation med en heltidsanställd exportchef. Överenskommelsen innebär sålunda bland annat, att jordbruksnämnden medges rätt att även i fråga om sådan strömning, som för närvarande redan i praktiken är föremål för exportcentralisering, och fiskkonserver begränsa licensgivningen för export till marknader med centraliserad import att endast omfatta export, som sker i enlighet med överenskommelsen. I fråga om den närmare utformningen av överenskommelsen i övrigt torde jag få hänvisa till jordbruksnämndens i det föregående återgivna redogörelse.

Överenskommelsen syftar till en sådan ytterligare centralisering av fiskexporten och närmare samverkan mellan olika exportintressenter, som enligt mitt i fjol gjorda uttalande i frågan synes önskvärd och den bör därför godtagas. Jag förutsätter givetvis, att den förut nämnda Fiskkonserverfabrikernas förening antagit stadgar på sätt jordbruksnämnden angivit och i övrigt trätt i funktion, innan exporten av fiskkonserver införes under exportcentraliseringen.

Regleringen av exporten av fisk på marknader med centraliserad import bör i övrigt under budgetåret 1960/61 handhas i enlighet med de för denna export nu gällande allmänna grunderna. Likaså bör regleringen av exporten till övriga marknader jämväl under nästa budgetår ordnas efter i huvudsak de grunder, som följts under innevarande budgetår. I enlighet härmed bör även utförelseförordningen (1953:374) ges förlängd giltighet för tiden till och med den 30 juni 1961.

Vad jordbruksnämnden i förevarande sammanhang anfört i fråga om viss representation för fiskhandeln och fiskberedningsindustrin i prisregleringsföreningarna på fiskets område, m. m. föranleder ingen erinran från min sida.

För budgetåret 1959/60 har medgivits, att till kostnaden för en befattning som fiskexportrepresentant får tagas i anspråk högst 90 000 kronor, varav 45 000 kronor från det å riksstaten under nionde huvudtiteln

redovisade reservationsanslaget Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. och återstoden från de för budgetåret 1959/60 genom upptagande av införselavgifter på fiskets område inflytande eller dessförinnan influtna medlen.

Såsom redan föreslagits vid behandlingen av nyssnämnda anslag i årets statsverksproposition (IX ht p. 145), bör kostnaderna för befattningen från och med budgetåret 1960/61 i sin helhet utgå ur de införselavgiftsmedel, som upptages eller upptagits på fiskets område. Till täckande av nämnda kostnader torde för nästa budgetår böra beräknas ett oförändrat belopp av 90 000 kronor.

För kvalitetskontroll av fiskkonserver skall enligt uttalanden i propositionen 1957: 88, vilka lämnats utan erinran av riksdagen, tillskott av statsmedel ej vidare erfordras, sedan 20 000 kronor tillförts en i propositionen omförmäld buffertfond. På grund av inträffade och befarade exportsvårigheter medgav emellertid riksdagen åren 1958 och 1959 beträffande budgetåren 1958/59 och 1959/60 ett avsteg från sagda princip. Till bestridande av erforderligt tillskott till konservkontrollen samt av sådana kostnader för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver, som inte kunde täckas genom inflytande kontrollavgifter, skulle sålunda under budgetåret 1959/60 få tagas i anspråk i första hand i clearingkassan för fisk den 1 juli 1959 kvarstående medel och i andra hand ett belopp av högst 35 000 kronor ur de för budgetåret 1959/60 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område. Bemyndigandena att använda statsmedel som tillskott till konservkontrollen har hittills ej behövt utnyttjas. Ej heller har buffertfonden till någon del tagits i anspråk för kontrollens finansiering.

Även om inflytande kontrollavgifter i konservkontrollverksamheten jämte i buffertfonden inestående medel beräknats kunna täcka konservkontrollkostnaderna fram till den 1 juli 1961, anser jordbruksnämnden — med hänsyn till svårigheterna att beräkna de framtida inkomsterna och utgifterna i verksamheten — att möjlighet bör finnas att även under nästa budgetår vid behov använda statsmedel för finansieringen av konservkontroll. De medel, som under nästa budgetår kommer att erfordras för kvalitetskontroll av andra fiskvaror än konserver utöver vid sistnämnda kontroll inflytande kontrollavgifter, har jordbruksnämnden beräknat till högst 50 000 kronor. Nämnden har i detta belopp även inräknat de medel, som kan behöva tillskjutas för finansieringen av konservkontrollen. Vidare upplyser nämnden, att behållningen i clearingkassan för fisk numera helt förbrukats. I anslutning härtill hemställer nämnden om bemyndigande att för genomförandet av kvalitetskontrollen få bestrida kostnaderna i sin helhet med införselavgiftsmedel.

Med hänsyn till det anförda finner jag mig böra förorda, att till bestridande av eventuellt erforderligt tillskott till konservkontrollen samt av sådana kostnader för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver,

som inte kan täckas genom inflytande kontrollavgifter, skall få tagas i anspråk ett belopp av högst 50 000 kronor ur de för budgetåret 1960/61 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område. Såsom jag framhöll vid anmälan av propositionen 1958: 71 förutsätter jag emellertid, att även i fortsättningen vid export av normal omfattning kostnaderna för konservkontrollen i sin helhet skall täckas genom kontrollavgifterna och att avgifterna skall höjas, därest de normala kontrollkostnaderna skulle stiga.»

Statens jordbruksnämnd har i sitt den 8 mars 1960 dagtecknade utlåtande över motionerna I: 321 och II: 403 anfört följande.

Vad motionärerna anfört i fråga om den svenska fiskerinäringens läge och den sjunkande lönsamheten inom fisket kan jordbruksnämnden ej vitsorda. Tillgängliga uppgifter angående den successiva ökningen av saltsjöfiskets avkastning jämsides med den fortlöpande minskningen av antalet fiskare, prisutvecklingen för fiskets förnödenheter samt företagna undersökningar av förändringarna i yrkesfiskarnas inkomster och utgifter ger sålunda ej stöd åt motionärernas allmänna karakteristik av de ekonomiska förhållandena inom näringen. Dessa uppgifter utvisar tvärtom, att lönsamheten av fisket under senare år i stort sett ökat. Beträffande nu nämnda uppgifter hänvisar nämnden till de redogörelser i ämnet, som finns intagna i de årligen lämnade propositionerna angående regleringarna på fiskets område ävensom i en den 23 februari 1960 till Kungl. Maj:t avlåten skrivelse med förslag till motsvarande regleringar för budgetåret 1960/61.

Jordbruksnämnden konstaterar vidare, att motionärerna tydligen förbiset, att prisregleringen inom ostkustens prisregleringsområde ej är utformad enligt samma grunder, som gäller för väst- och sydkusten. På ostkusten finns sålunda ej fastställda vare sig minimipriser eller garantipriser på sill (strömming) eller torsk. Anmärkas bör vidare, att på väst- och sydkusten endast minimipriserna på fisk fastställs av jordbruksnämnden, medan garantipriserna bestäms av de av fiskarorganisationerna på respektive kuststräckor bildade prisregleringsföreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk. Beträffande innebörden av prisregleringarna på fisk hänvisas till den redogörelse, som finns intagen i propositionen 1959: 65 (s. 7 och 8).

Vad angår motionärernas yrkanden om höjda minimipriser på syd- och västkusten får nämnden lämna följande upplysningar.

För sydkustens vidkommande innebär yrkandena, att nu gällande minimipriser skulle höjas för sill I med 12 öre/kg (+ 18 %), för sill II med 17 öre/kg (+ 27 %), för torsk I med 12 öre/kg (+ 21 %) och för torsk II med 10 öre/kg (+ 18 %). För västkustens vidkommande innebär yrkandena en höjning av minimipriserna för torsk och makrill med 11 öre/kg (+ 16 % för torsk I samt + 19 % för torsk II och orensad makrill). För sill på västkusten varierar minimipriserna under olika säsonger. Jämfört med nu gällande minimipriser på vintersill innebär yrkandena en prishöjning för sill I med 18 öre/kg (+ 35 %) och för sill II med 28 öre/kg (+ 67 %). Därest jämförelsen i stället sker med de senast gällande minimipriserna på fladen-sill minskas prishöjningen för sill I till 8 öre/kg (+ 13 %) och för sill II till 16 öre/kg (+ 30 %). Nu nämnda prisjämförelser har skett med de statliga minimipriser, som gäller främst för inköp för försäljning till färskkonsumtion inom landet. Därest jämförelsen i stället sker med den lägre minimiprisnivå, som fastställts att gälla för inköp för vissa beredningar och för export, blir givetvis prisskillnaderna väsentligt större.

Enligt nämndens mening föreligger ej marknadsmissiga förutsättningar att fastställa minimipriserna vid den nivå, som motionärerna föreslagit. En dylik prissättning skulle nämligen leda till en minskad avsättning av fisk på bland annat färskmarknaden inom landet och därmed också till att lönsamheten för fisket — i varje fall vid oförändrade garantipriser — försämras. Ett rakt motsatt resultat mot det som motionärerna åsyftar skulle sålunda kunna bli följden av ett bifall till föreliggande förslag. I detta sammanhang bör erinras om att det enligt gällande direktiv för prisregleringen på fisk (se propositionen 1951: 81) betonats, att man vid avvägningen av minimipriserna självfallet måste beakta, att minimipriserna ej sätts så högt, att de försvårar ett uppehållande eller en ökning av den inhemska fiskkonsumtionen.

Garantipriserna på fisk på väst- och sydkusten fastställs, såsom ovan berörts, av prisregleringsföreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk. Dessa priser bestäms under hänsynstagande till beräknade försäljningsmöjligheter för den av föreningarna övertagna fisken, varjämte även beaktas de pristillägg, som ställs till föreningarnas förfogande av medel ur prisregleringskassan för fisk. För att i någon mån belysa vissa konsekvenser av motionärernas förslag, såvitt avser enbart den ifrågasatta garantiprishöjningen på sill, kan följande nämnas. För berörda regleringsföreningar inom väst- och sydkustens prisregleringsområden skulle garantiprishöjningen medföra ett ökat subventionsbehov för sillfiske med 4,1 milj. kronor räknat på de sillöverskott, som föreningarna övertagit under år 1959. (Härvid har sålunda icke medräknats den förlust, som för regleringsföreningarna uppkommit vid nyttiggörandet av 1959 års sillöverskott, vilken förlust vid då rådande fiske- och avsättningsförhållanden överstigit 2,5 milj. kronor.) En dylik höjning av garantipriserna skulle emellertid också få till följd en enorm ökning av de kvantiteter sill, som blir föremål för föreningarnas prisgaranti. Denna skulle exempelvis — genom att garantipriserna skulle komma att överstiga de inköpspriser, som exportörerna normalt erlägger för reguljär export på fria marknader — utsträckas att omfatta även sill, som nu säljs till export-minimipriser eller däröver. Beräknat på 1959 års sillexport till fria marknader skulle härigenom ett ytterligare subventionsbehov uppkomma av i runt tal 1 milj. kronor. Vidare skulle betydande kvantiteter av de fångster, som nu av svenska fiskare ilandförs i utrikes hamnar, i stället komma att landas i Sverige (år 1959 direktlandades i utlandet totalt 80,8 milj. kg fisk, som i huvudsak erhållits i samband med fiske efter sill). Härutöver finge man räkna med en väsentlig ökning av regleringsföreningarnas sillöverskott på grund av den höjda minimiprisnivån och den därav orsakade minskade avsättningen till minimipris samt ej minst med hänsyn till den inverkan på hela fiskets inriktning och omfattning, som den höjda garantiprisnivån för sillen skulle få till följd. Om skärpning av fångstbegränsningarna härvid ej viddas för att minska uppkommande sillöverskott torde man enligt nämndens mening böra kalkylera med ett sammanlagt tillskott av statsmedel för subvention av sillfisket i storleksordningen 15—30 milj. kronor per år. Vilka förluster, som vid den nu ifrågasatta garantiprisnivån skulle uppkomma vid ett sillfiske utan fångstbegränsningar undandrar sig nämndens bedömanden.

Sammanfattningsvis vill nämnden framhålla, att ett genomförande av motionärernas förslag skulle komma att innebära ett fullständigt frångående av de hittills tillämpade grunderna vid avvägningen av minimi- och garantipriserna på fisk.

Utskottet. I förevarande proposition har begärts bemyndigande för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1960/61 reglera priserna på fisk enligt i huvudsak de grunder, som tillämpas under innevarande budgetår. Utskottet tillstyrker att sådant bemyndigande lämnas och förordar, att Kungl. Maj:ts förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m. antages av riksdagen. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag torde prisregleringen även under budgetåret 1960/61 i princip böra bedrivas så, att medelsbehovet, för att upprätthålla densamma, i huvudsak kan täckas av till prisregleringskassan för fisk inflytande medel. Icke heller har utskottet något att erinra mot att behållningen i prisregleringskassan — under i propositionen angivna förutsättningar — får användas för lån till prisregleringsföreningarna på fiskets område för tillfällig finansiering av kreditförsäljningar på export. Vidare tillstyrker utskottet att förenämnda föreningar även under budgetåret 1960/61 skall få disponera de krediter, för vilka staten ställt garanti, till deras fulla belopp.

Beträffande det i motionerna I: 321 och II: 403 framförda yrkandet har statens jordbruksnämnd i sitt i det föregående återgivna yttrande framhållit, att ett genomförande av motionärernas förslag skulle komma att innebära ett fullständigt frångående av de hittills tillämpade grunderna vid avvägningen av minimi- och garantipriserna på fisk. Med hänvisning härtill och under åberopande även i övrigt av jordbruksnämndens yttrande avstyrker utskottet bifall till motionerna i fråga.

Kungl. Maj:ts förslag och uttalanden beträffande regleringen av importen och exporten av fisk och fiskprodukter har icke föranlett utskottet att göra någon erinran. Utskottet tillstyrker följaktligen att såväl införselförordningen (1953: 372) som utförselförordningen (1953: 374) ges förlängd giltighet för tiden till och med den 30 juni 1961. Under åberopande av vad utskottet anfört i sitt utlåtande nr 1 till årets riksdag (p. 106 s. 100—102) förordas vidare, att för täckande av kostnaderna för en befattning som fisk-exportrepresentant för nästa budgetår beräknas ett belopp av 90 000 kronor att utgå ur de införselavgiftsmedel som upptages eller upptagits på fiskets område.

I propositionen har även föreslagits, att till bestridande av eventuellt erforderligt tillskott till konservkontrollen samt av sådana kostnader för kvalitetskontrollen av andra fiskvaror än konserver, som icke kan täckas genom inflytande kontrollavgifter, skall få tagas i anspråk ett belopp av högst 50 000 kronor ur de för budgetåret 1960/61 inflytande eller dessförinnan influtna införselavgiftsmedlen på fiskets område. Utskottet har icke något att invända häremot men förutsätter då i likhet med Kungl. Maj:t att även i fortsättningen vid export av normal omfattning kostnaderna för konservkontrollen i sin helhet skall täckas genom kontrollavgifterna och att dessa skall höjas, om de normala kostnaderna skulle stiga.

Utskottet ansluter sig jämväl i övrigt till vad Kungl. Maj:t föreslagit i förevarande proposition.

I motionen II: 755 har hemställts, att riksdagen måtte uttala, att prisregleringsmedel må användas av Centralnämnden för fiskpropaganda efter godkännande av jordbruksnämnden, varvid medel jämväl bör kunna utgå direkt ur prisregleringskassan för fisk. Som framgår av uttalande i propositionen nr 65 till 1959 års riksdag föreligger inga hinder för de i centralnämnden ingående prisregleringsföreningarna på fiskets område att bidra med medel till centralnämndens verksamhet. Vederbörande prisregleringsföreningar har följaktligen själva möjlighet att vid sin avvägning av prisregleringsmedlens användande bedöma i vilken utsträckning medel bör användas för propagandaverksamhet. Under sådant förhållande anser utskottet att motionen II: 755 icke behöver föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

A. antaga förslagen till följande förordningar:

1) förordning angående fortsatt giltighet av förordningen den 30 maj 1952 (nr 320) om viss reglering av handeln med fisk, m. m.;

2) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 372) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur;

3) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 5 juni 1953 (nr 374) angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m.;

B. medgiva, att för tiden till och med den 30 juni 1961 reglering av priserna på fisk ävensom importen och exporten av fisk av vissa slag jämte vad därmed sammanhänger må anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i det föregående;

C. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1960/61 för lån i Sveriges kreditbank aktiebolag mot gängse ränta ställa garanti dels åt Sydkustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 2 000 000 kronor jämte ränta, dels åt Västkustfisk, förening u. p. a., intill ett belopp av 3 000 000 kronor jämte ränta; samt

D. avslå motionerna I: 321 och II: 403.

II. att motionen II: 755 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 april 1960

På jordbruksutskottets vägnar:

RUDOLF ANDERBERG

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Anderberg, Nord, Jonsson, Eskilsson, Mossberger, Gunnar Berg, Hedström, Jonasson, Uno Olofsson och Harald Pettersson;

från andra kammaren: herrar Hæggbloom, Lindström, Rimås, Arweson, Jönsson, Johanson i Västervik, Svensson i Vä, Franzén*, Johansson i Öckerö och Hedin.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herr *Hedin*.